

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

bonamente:
an . 520 Lei
an . 260 Lei
an . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Mărinimie exagerată

Arad, 8 Septembrie.

Un ziar de dimineață aducea știri emoționantă — care pe noi toți ne-a surprins — că la To-România, un iredent maghiar, în „revoluția” dela 1918, a ucis de țărani români, trăește și stăpânește liniștit imense teritorii, castele și case, în mijlocul, al rudelor sau urmașilor ceasasinași.

Numai că acest călu al popu-românești n'a fost tras la răsădăre pentru odioasele crime săle, dovedite cu acte oficiale și mărturiile a sute de oameni, încă se arată că exproprierea l-a pe acest agitar maghiar cu o căteță mai mult decât suspectă. Căci, din cele publicate, că fap-este real și absolut exact. Con-știle le poate trage oricine. Dacă ate țările din Europa, minori-și încă ce minoritari! — s'ar ura de — cum să-i zicem? — uralitate de care se bucură la în țară, toate clauzele prin cari, tratatele de pace, se asigură d're- minoritarilor, ar fi devenit

nu e vorba numai de cazul pe- relatăm aci. Sunt sute și mii cazuri monstruoase, de toleranță imisibilă față de dușmanii decla-și periculoși ai românismului. esc, în acest mare sat fără câini se numește țara românească, o mă de indivizi, cari nu numai că, condițiuni identice, n'ar fi fost erați o clipă pe pământul altei țări, dar ar fi înfundat pușcăriile și de. Domnește, la noi, libertatea e mai deplină de a exploata, pe de- publicul, cu totfelul de afaceri roase și, de alta, de a completa im-țiva statului român. Și, pe deasupra, această Arcadie ferice a aventurieri-știndivizilor periculoși, ziarele mi-ștăritare — după cum am mai arătat cătețea ori — au o atitudine de că nici n'ar exista țara româ-șcă. Cele maghiare, de pildă, se upă, în special, cu afacerile sta-șilor maghiari, iar când este vorba lucruri dela noi, își iau o liber- de atitudine care ne miră cum nu deșteaptă atențiunea censo- lor respectivi. Faptele sunt dena- te, exagerate și prezintate sub o mină falsă cu scopul de a atrage atenția asupra administrației românești.

Și în timpul dominațiunii ma-șare, un ziar românesc și-ar fi permis să aibă, măcar o singură mă, o atitudine pe care ziarele mi-ștăritare de azi au permanentizat-o, că ar fi fost desființată iar re-ștorii ei ar fi putrezit în pușcărie. și totuși continuă a profita de erozitatea românească.

Mărinimia românului e proverbială nedesmițită. Un caz din multe strează cu prisosință afirmația noastră. În toamna anului 1918, când matele lui Makensen au fost silite fugă pe neașteptate uitându-și șoria la București, Capitala a ră-șas, timp de aproape o lună de e, fără nici o forță armată, fără o autoritate. Ocazie prielnică pentru răzbumarea populară — ex-șicabilă omeneste — împotriva hi-șilor exploataatori rapaci cari ope-șu, cu asentimentul comandaturii șești, sărăcind și înfometând ne-șrocita populație a Bucureștilor. Și

acei monștri, cari făceau parte dintr'o categorie de cetățeni, români și nu tocmai, — o mică diferență! — au fost cruțați. Nimeni nu s'a atins de ei, pentruca astăzi să facă parte din ceata sinistrală a îmbogățitorilor de răz-șoi cari îngreunează traful nevoia-șilor.

Cazul acesta de noblete populară este unic pe lume. Consecințe cu el însuși, românul tolerează și azi în țara lui manoperile de tot felul ale dușmanilor.

Dar dacă românul e generos fiindcă nu este sanguinar, își dă seama că, totuși, este ceva de făcut. Dacă nu pentru alte, dar măcar ca să se evite pilda demoralizantă pen-ștru simplitatea și curățenia sufle-ștească a mulțimii.

În afară de interesele de stat, cari cer o permanentă supraveghere, este și o chestiune de ordin moral. Amnestia aceasta morală care se în-știnde asupra oamenilor și faptelor și care n'aduce nici măcar satisfacția recunoașterii din partea dușmanilor, — ci dimpotrivă — nu este absolut de nici-un folos intereselor țării.

O selecțiune a tuturor indivizilor periculoși, a celor cari au comis în-șpotriva românilor acte de notorietate publică, o aducere la realitate a acelor cari, prin publicitate, în-ștătin o permanentă agitație sufle-ștească în populația minoritară, tre-ștue, cu un moment mai de vreme, să se în-șfăptuiască.

Chestiunea agitațiilor anti-semite

D-l Holbrook secretarul general al mi-știsterului de finanțe al Statelor-Unite care a vizitat de curând România, — sosind în America, într'un interviu în care își arată impresiile, declară că știrile cu privire la agitațiile antisemite dela noi au fost mult exagerate și lucrurile n'au nici pe departe asemenea proporții. D-l Holbrook arată că după informațiile pe care le citise ar fi crezut că la noi au loc zilnic lupte sân-șeroase între antisemiți și evrei, ceea ce este în totul un neadevăr.

Ziarul „Ost-juedische Zeitung” din Cer-șnăuți, comentând această declarație con-

firmă că în adevăr sunt exagerate știrile ce s'au publicat d.spre excesele anti-șemite în România, iar exagerarea acestor incidente nu poate face nici un bine evreilor.

NOTE

Țăranul-avocat Bedo

Arad, 9 Sept.

Intre mulții minoritari cari, în 1918, au refuzat scurt să depună jurământul de credință către Statul Român, se afla și un avocat ungur cu numele Bedo.

Acest domn Bedo, crezând poate într'o rapidă dispariție a regimului românesc pe aceste pământuri românești, s'a retras la moșia sa, îndeva în apropiere Aradului, cu intenția de-a rămânea la coarnele plugului, până la eventuala venire a armatei „șugrilor” liberatori.

A umbat dl Bedo la sapă și la coasă? A muncit el cu adevărat pământul de al cărui rocd se bucura? Nu putem ști. Publicul arădan l'a putut însă vedea de foarte multe ori, pe lângă carul cu boi trecând sfidător pe Bulevardul Regina Maria. Atitudinea revoltată de țăran de operetă a dlui Dr Bedo n'a impresionat însă pe nimeni.

Cu vremea carul lui cu boi și-a rărit tot mai mult defilările pe străzile Aradului româneș.

Așteptările dlui dr Bedo începeau să se schim-șbe în adevărate torturi. Pământul, bunul tată a hărniciei celor mulți, nu putea fi stors, prin șiretlicuri, de toate bogățiile, ca un client oare-șcare. Gîia aștepta muncă aspră și ce era să se facă acolo țăranul improvizat Dr Bedo. Disgustul de rolul ce și l'a ales de bună voe, l'a împins din nou pe dl Bedo spre Arad.

Aici a găsit, chiar între Români, oameni gata, pentru bani, la orice. Cineva însă l'a denunțat pentru avocatură clandestină, dar, norocos cum e, a scăpat și de asta. Acum, după atâția ani de rezistență, s'a hotărât chiar să depună jurământul de credință Statului Nostru, pentruca să poată practica din nou avocatura care nu s'a dovedit așa mășteră și îngrată ca munca pământului, care nu e totdeauna client bun platnic.

Dl Bedo va rămâne deci la Arad. Prietenii săi „Români” vor face tot ce le stă în putință ca dl Bedo să-și primească dreptul de-a pleda în fața instanțelor noastre judecătorești.

Ar fi și păcat ca dl Bedo, după studiile-i stră-șlucite, să rămână la coarnele plugului!

Dacă ar fi terminat universitatea la B. curești sau la Iași, ar avea senz să fie respins și boicotat de toată lumea, dar așa cum e, dl Bedo trebuie să rămână în Arad!

Și pentruca să se răzbune pentru lungii ani de pasivitate, îl dăm dlui Bedo șfatuș, să-și schimbe viitorul birou de avocatură, în birou de trafic de influență și de încetățenire clandestină E într'adevăr o aciure strălucită!

Se vor găsi repede, între tovarășii români, câțiva cari să-l protejeze la oameni de cari va avea nevoie!

Noi, Români, suntem generoși, dle Bedo!

Situația României în concertul european

D. ministru Al. Constantinescu primind zilele aceste la Paris pe corespondentul ziarului „Argus” a făcut o serie de declarațiuni, din care reținem următoarele:

Situația României în concertul european e foarte bună — a spus pe un ton de o fermitate deosebită d. Al. Constantinescu. Unele nemulțumiri cari proveneau din necunoștința de cauză, în Anglia mai ales, din cauza legii minelor, au fost complet aplanate, după ce legea minelor a fost bine cunoscută și după ce s'a știut că drepturile câștigate vor fi respectate cu rigurozitate. Cât privește politica petroliferă a statului nostru

în viitor, aceasta este o chestiune asupra căreia numai noi avem de hotărât. Nimeni nu poate pretinde că dacă a umbat vreodată fără baț într'un sat fără câini, să împiedice mai târziu satul să-și puie paznici. De altfel, cum v'am spus mai sus, nemulțumirile în această privință au fost aplanate.

D. Alexandru Constantinescu la Roma

D. Alexandru Constantinescu, ministrul agriculturii, însoțit de d. Lahovary, ministrul român la Roma, a depus o co-roană pe mormântul soldatului necunoscut la Roma.

Jamboreea din Copenhaga

Săptămâna Danimarel; 18-23 August. — Industria; Agricultură; Comerțul și Navigația. — O zi în Nord Seeland; O zi în Copenhaga.

— Relatări originale pentru „Tribuna Nouă” —

A doua săptămână a Jamboreei a fost consacrată pentru ospitalitate și vizitarea unor însemnate părți a Danemarcei. Pe baza admirabilului guid al Jamboreei voi publica aci câteva date demne de toată atențiunea.

Luni 18 August — ziua industriei. Sub o mulțime de raporturi Danemarca este o țară disgrățiată de natură așa că din cauza aceasta în deceniul ultim s'a dat deosebită încurajare industriei. Se importa materiile prime ca apoi prelucrate să se exporteze. Valoarea totală a exportului sa ridicat în anul 1920 la 300 milioane cor. (1 cor. — 36 Lei), dela 66 milioane cât fusese în anul 1913. Articolele esențiale de export sunt următoarele: lapte condensat, unt-margarină, bere, alcool, zahăr, oleiuri, mașini pentru transportul laptelui, mașini agricole, pentru industria alimentară și de electricitate; mobilă, porțelan, etc. Pentru încurajarea și în-ștărirea industriei sau creat importante orga-șnizațiuni cari evită conflictele dintre muncă și capital. Totuși în decursul războiului mondial au fost inevitabile unele crize cari au avut ca efect o simțitoare scumpire a traiu-șului. Se constată față de anul 1914, o dublare a prețurilor, ce e aproape generală.

Cele mai importante industrii, cari ocupă un număr mai însemnat de oameni, sunt: industriile pentru fabricarea produselor ali-șmentare: — zahăr, — în anul 1920 17,000 tone, margarină — bineînțelese pentru export — 65 milioane kg., conserve producțiune 58 milioane cor; export 23 milioane cor, producțiunea în toată industria oleurilor, se ridică la 85 milioane cor, industriile pentru fabricarea de obiecte pentru îmbrăcăminte: textile, blănării. — Groenland colonia im-șportantă daneză, produce anual mari cantități de piei prețioase cari să prelucrează în Danemarca, interprinderile pentru construcții, fabricarea mobilelor, industriile pentru fabri-șcarea de mașini — mașinile de lăptării sunt

în toată lumea apreciate, tot așa renumitele bărci motor pentru pescuit. Un număr în-șemnat de muncitori preocupă industriile de lemn, piele, produse tehnice și chimice, arti-șticele de hărte precum și industria gra-șfică.

Marți 19 August ziua agriculturii, la Haslev. Excepționd Copenhaga, nici un oraș din Danemarca nu are așa de multe școli. Orașul Haslev este renumit însă pentru faptul că are în împrejurime cele mai frumoase ferme model. În special abatorul de porci, cooperativ, cu 2200 de participanți și cu un export foarte mare, mai apoi școala de con-ștrotori, agricultură, seminarul, gimnasiul, școala de arte și meserii, școala populară din Haslev, fac renume acestui orașel model unde își fac educația mai cu seamă tinerii burghezi, copii fermelor ideale din Dane-șmarca. Școala de controlori formează condu-șcători de cooperative, contabili pentru lăp-ștăriile specifice dance.

În toată lumea este cunoscut faptul că marile cooperative agricole pentru vânzarea au realizat cel mai mare succes în Dane-șmarca. Creatiunea lor se datorează din anul 1880. În această epocă s'a abandonat cul-ștura de cereale, care din cauza terenului și cimei nu a dat rezultate multumitoare și s'a trecut la cultura de vite. Atunci s'au fondat primele cooperative pentru vânzarea untului, cari azi sunt într'un număr mai mare de 1200, grupând laptele peste un milion vaci.

Ele s'au constituit în vederea exportului. În vederea producției și a vânzării de ouă există mai mult de 1000 de cooperative lo-șcale cu un număr de 70,000 participanți. Rezultatele obținute de către aceste coo-șperative sunt remarcabile; ele — și-au asigurat aproape întreaga piață a Londrei în detri-șmentul comerțului francez. Sunt renumite încă, ferma model a contelui Moltke din

FOILETON

ION GHICA:

O călătorie dela București la Iași înainte de 1848

Imi aduc aminte că odată plecam din Bu-șcurești spre Moldova:

După mai multe vizite pe la vornicie, la postelnicie, la agie, la casa poștei, alergături cari au dăinuit vreo zece zile, într'o Vineri în sfârșit, pe la orele 3 d. a., trosc, pleosc, intră în curte opt cai cu doi surugii, prece-șdați de un ceas călare. Cât te ștergi la ochi, insirase caii, câte doi doi la trăsura, un fel de brișcă ușoară, s'o duci cu un cal; într'o clipă eram la capul Pcdului țăr-șgului de afară, Bariera Moșilor de astăzi; chiuiau și plesniau surugii pe ulițele Bu-șcureștului, de ridicau lumea în picioare, bărbați și femei alergau la uși și la fe-șrestre ca să vadă cine trece.

La streajă, un fel de logofăt în scurteică lungă de pambriu verde se arată înaintea cailor.

— Ho, ho! și oprește trenul; cine sun-șteți dumneavoaștră, mă întreabă, apropiun-șdu-se cu șapca în mână de ușa trăsorii.

— Sunt cutare, îi răspund eu, declinân-șdu-i numele și pronumele.
Căpitanul de barieră scosese un petic de hărție din buzunar și însemna cu creionul

zisele mele, muind vârful creionului de plumb pe limbă la fiecare literă.

- Și unde mergeți dumneavoaștră?
- La Iași.
- Să nu fie peste graniță?
- În Moldova,
- Dar pașaport aveți?

Scot pașaportul și îl arăt: căpitanul, mi-l ia din mână, se uită la dânsul, îl mai întoar-șce, șoptește ceva cu secretarul său, apoi intră amândoi în cancelarie, de unde ies după o jumătate de ceas cu pana după ureche, și îndoiind pașaportul pe cute mi-l înapoiază cu cuvintele:

— Să umbli sănătos, coconașule.

La barieră se isprăvise caldarămul și o luam pe șleau cu roatele în noroiu până la bucea, caii la pas și surugii croindu-le cu bicele la dungii beșiccate pe spinare.

După patru ore de răcnete și injurășturi cruci și reseruci, șfînți și evanghelii, pe la opt seara intram în curtea poștei dela Șin-șdrilita; picioarele cailor pocniau de câte ori ieșiau din noroiul gros, cleios și adânc. Făcuser 16 kilometri.

Acolo, după ce m'am rugat și m'am cer-ștat vreo două ceasuri cu căpitanul de poște, cu căpităneasa și cu ceausul, mi s'a dat de hafăr un surugiu cu șase cai în loc de opt scriși în podorojną; și pe când se ridică Lucașfărul de ziua eram la Movilița altă poștă.

Aici refuz complet de a mă porni înainte, argumentul căpitanului era convingător: Cum să-ți dau cai, domnule, păcatele mele, că aștept din ceas în ceas să pice curierul

rusec dela Țarigrad; și cu omul împăr-ștesc nu e de glumă, că-i știu păpăra.

Iată-mă dar oprit în drum, Domnul știe cât.

Căpitanul, om politicos, m'a poftit în odaia de mosafiri să mă încălzesc și să mă odihnesc. pân'or sosi caii din sus sau din jos.

Pe un pat-sofa, dela sobă până la fe-șreastră, dormia dealungul căpităneasa cu un copil la sân, alături cu culcișul căpitanului, care la strigătul de tenor al surugiuului meu, sărise din plapomă numai în papuci și în cămașe de borangic; picioare la picioare cu căpităneasa, dormiau sfărând doi băeți călători, cari cașimine, așteptau sosirea de cai. O căldură amestecată cu duhoarea de oameni adormiți, de nu-ți puteai trage suf-șletul!

Sămbătă seara ajungeam în Urziceni, ca-șpitala județului Ilomlița, oraș înecat în mocirlă dintr'un capăt la altul.

Peste zi începu un vânt rece și noroiul se învățoșă străngându-se de frig, încet încet se făcuse tare ca fierul, formând o cale sdruccinată, roatele săriu din hop în hop, arucându-mă la fiecare pas al ca-șilor dintr'un colț într'altul al trăsorii. Până la jumătatea poștei Mărgineni am mers dar acolo, dând într'un văgaș adânc înghe-ștat, m'am pomenit cu trăsura într'un pes, se rupșese osia și rămășese în trei roate. Surugii descălecară, se uitară, deteră fiecare trei fluere de mirare, ceea ce însemna că era cazul grav; unul dehămă șăușul și porni pe fugă spre poștă să caute ajutor. Din ce în ce mai mult, crivățul se înțeția

Mica publicitate

CAUTAM un plug cu benzină, cu trei până la 5 fiere. Proprietarii de un atare arată starea în care se află și prețul cel cer, să se adreseze dlui Dr. Miron Iustin, Str. Gh. Popa Nr. 8, Arad.

CSAKY, orologier și bijutier, Arad, Str. Horia Nr. 2. Mare magazin de oroloage și bijuterii. Atelier de ceasornicarie și gravour.

Frații Apponyi magazin de ghete și modă bărbătească Arad, Bulev. Ferdinand. Prețuri convenabile.

CU PREȚURI REDUSE vinde depozitul de mărunțisuri Weisz și Benjamin Arad, Bul. Regina Maria 71.

SUCESORII lui EMERIC VARGA Bojocso și Dna Szabo »Sf-ta Margareta«, prima și cea mai mare întreprindere de înmormântări de gală. Arad, Bulev. Regina Maria Nr. 13. (Palatul Minorților).

MIERE cumpără în ori ce cantitate firma: Gustav Dürr, Arad.

Distinsa cântăreață de operă și excelentă profesoară LOTTE GELINEK dă lecții de canto. A-se adresa în Strada Vladimirescu (Fosta Dobo-utca) Nr. 5.

Schimbare de local!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. meu clienți că

atelierul meu de croitorie pentru domni

locat până acum pe Str. Alexandri (fostă Salca) i-am schimbat cu altul, pe Strada Bucur la Nr. 3, lângă farmacia Rozsnyai, în casa mea proprie.

Cu deosebită stima:

Stefan Kadar.

Direcțiunea V. Regională C. F. R. Serviciul Economat :: Arad-Timișoara.

No. 16815/DR. 4187/E—1924.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 26 Septembrie a. c. la ora 11 a. m. se va ține licitația la Direcțiunea Regională C. F. R. din Arad, Serviciul Economat pentru repararea circa 255 buc. cojoace și 465 buc. mantale imblanite și care sunt depozitate în Magazia de Materiale C. F. R. Arad, Calea Aurel Vlaicu.

La oferta se va anexa și chitanța Casieriei C. F. R. din Regionala Arad pentru depunerea garanției de provizorie 5%. Pentru orice informații amatori se pot prezenta în orice zi dela 11—12 la Rerviciul de Economat, camera Nr. 23.

Pe plic în partea de sus se va scrie: „Oferta pentru repararea mantalelor și cojoacelor actul Nr. 16815/DR. 4187/E—1924.“ Arad, Septembrie 1924.

Direcțiunea Regională C. F. R. Arad—Timișoara.

Înștiințare!

In 15 Septembrie îmi deschid salonul meu francez și englez de modă de dame. De atunci încolo primesc spre pregătire și cele mai elegante Palarii. Primesc ucenici în toate branșele în număr restrâns. Cer stimulul onorabile cliențele de dame. Cu stima:

Gitti Fischer

Arad, Strada Grigorescu Nr. 3. (Vis-a-vis de stațiunea Motorului.

Nr. 1000/1924.

Publicațiune de licitație.

Primăria comunei Sinteza aduce la cunoștința generală, că proprietatea sa care constă din casa cu intravilan, ce până de prezent a servit ca local de „primărie“, în ziua de 12 Octomvrie 1924 la ora 10 a. m. se va vinde prin licitație publică.

Vadiul de 10% după suma oferită se va depune în numerar la cassa comunală Sinteza sau în hârtii de valoare garantate ee stat. La licitație se poate concura eu oferte în scris.

Licitatiia se va ține în conformitate cu Art. 70—80 din legea asupra contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul notarial în orele oficioase, în fie care zi.

Sinteza, la 5 Septembrie 1924.

Nagy Anton, Șereș Ioan, notar. primar.

De vânzare o casă boierească în Chișineu

Imputernicit: Dr. Alexandru Lazar, avocat Chișineu.

Primăria orașului Arad.

Nr. 21045/1924.

Publicație de concurs.

Se deschide concurs pentru în deplinirea postului de mecanic (mașinist) la Palatul Cultural al orașului Arad, pentru manipulara caloriferului dela acest palat.

Emolumentele sunt: salar bugetar, locuință, încălzit și luminat.

Potentul va prezenta certificat că are examen de mecanic și va trebui să cunoască limba statului.

Cererile sunt a-se înainta Direcțiunei Palatului Cultural până la 28 Septembrie a. c. Arad, la 6 Septembrie 1924.

Primar: Dr. ANGEL.

Nr. G. 8061/1922.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, Nr. de mai sus, mobile și alte obiecte cuprinse în favorul lui Pataky Alexandru contra urmăritului pentru suma de 1225 Lei capital, interese de 5% dela 1 Ianuarie 1922, spese stabilite până în prezent în suma de 421.75 Lei se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Pușcașilor Nr. 1, în ziua de 9 Septembrie 1924 la orele 3 d. m. Arad, la 23 August 1924.

Exec. jud. reg.: GH. CIUPULIGA.

Bregentved și Trifolium, care intrunește 136 furnizori: lapăriile sale primesc 33 miliarde kg. de lapte iar producțiunea anuală în unț și caș (Ementhaler, R. quefort, de Olanda Cristian IX, Regina Alexandra) se ridică la 2 1/2 milioane kg. Sunt remarcabile și câteva notițe despre producțiunea agricolă a Danemarcei.

Din suprafața țării 40% e teren de pășune și 37% numai pentru cereale. În privința recoltei adică a rendementului hectar, e prima la două cereale, și anume la grâu și ovăș lar a doua pentru orz. Sute de mii de tone de îngrășăminte artificiale se importă anual pentru că se poată face o cultură cât se poate de intensivă. Recensământul animalelor din 1923 a arătat următoarea statistică: Vacii: 1,350,000, — Vite: 2,540,000, — Porci: 2,860,000, — Păseri de curte: 21,127,000, — Căi 562,000 Dacă ținem seamă de aceasta statistică, de bogăția ce prezintă comerțul pescăritul de mare, industriile și comerțul danez, mai apoi de faptul că în aceasta fericită țară averile nu sunt concentrate în mâna câtorva potentati, capitaliști mari — și în fine de aceea că Danemarca prin configurația sa geografică a fost și e simțită de invazii străine, având o populație abia de 3,500,000 locuitori, ne vom putea esplica bunăstarea generală (sau cel puțin lipsa de mizerie), buna dispoziție, frunțile descreșite, fețele senine, oameni buni și agreabili de cari am vorbit cu insuficiență într'un articol precedent.

E remarcabil apoi că la circulația internațională de unț, ce se ridică anual la 300,000 tonne, Danemarca contribuie prin export ca peste 120000 tonne unț garantat (care nu conține mai mult de 16% apă) Valoarea exportului de lapte condensat în rudră, s'a ridicat la 35 milioane cor., iar numărul vitelor exportate e 100,000. E interesant și remarcat în special pentru noi că în ce mare măsură s'a încurajat cultura de porci. Numărul porcilor trecuți prin abator; în anul 1923, e de 3,400,000 a exportului de porci pe picioare, de 150,000. Încă ceva interesant: în anul 1923 producția ouelor s'a ridicat la 800 milioane; cea mai mare parte s'a destinat exportului. Ca și la exportul de porci tăieți și conservrți, și la exportul de ouă se exercită un control sever. Porcii sunt riguros cercetați de veterinari și dacă corespund exportului sunt timbrați cu marca „hurmaerket“ iar ouele să conservă cu grijă și fiecare poartă numărul producătorului sau a cooperativei. Danezi grijos foarte mult că numele lor bun în străinătate să fie într'o continuă creștere: este desigur o bună reclamă comercială dar în același timp o mai bună propagandă națională decât cea făcută prin broșuri și pamflete foarte prouințătoare dar mai puțin reale. Și realitatea se manifestă prin fapte palpabile și nu prin bogății ascunse sau iluzorice descrise poetic... Nu prin vorbă multă și puține fapte, cum se face propaganda națională în străinătate spre ex. la noi să nu merg departe și la unii vecini de ai noștri. Comerțianții, industriași și exportatorii noștri ar putea să țină seamă de aceste, căci speculațiile ce le fac nu sunt numai în detrimentul păgubăului străin, ci mai mult în defavoarea țării. Ar fi binevenit și la noi un control mai sever marca „hurmaerket“ și numerofația ouelor destinate pentru export și ar avea locul și în România, căci ele ar contribui în mod efectiv la propaganda și câștigarea de simpatii și amiciii în străinătate.

(Va urma.)

S. Ispravnic.

Intensificarea călătorii cu trenurile express

Direcțiunea generală C. F. R. face cunoșcut publicului călător că începând dela 1 Septembrie 1924 biletele emise pentru trenurile express nu dau dreptul la întreruperea călătoriei decât numai dacă călătorul a parcurs cel puțin 100 km.

În consecință stațiunile vor refuza vizarea biletelor cari nu îndeplinesc condițiunile de mai sus.

protestez, cerând să mi l dea îndată, ca să-mi pot urma drumul, mi se răspunde că nu se poate, până ce nu l-o viza ispravnicul, și fără mai multă vorbă, adresându-se către surugiuil dinainte îi zice:

— Du-l mă, la han la Petrea-Bacalu.

Petrea-Bacalu era pe atunci numele de modă al hotelurilor din Moldova, cum am zice astăzi grand Hotel, fie cât de mic. Acest nume fusese ilustrat, de bogatul Petre-Bacalu din Iași, un văr al vestitului Hagi-Petcu Pristanda.

De abia scăpasesm de întrebările păzitorului graniței, când trei pași mai înainte cad în investigațiunile unui alt funcționar; acesta era omul oțcupciului care după ce întreabă dacă am ceva marfă sau ceva haine nouă, începe a-mi scotoci prin trăsură și prin geamantan. Era considerat ca mare pagubă pentru fericirea Moldovei sau pentru a Munteniei dacă o bucată de cașcaval, de postav sau vreo sticlă de rachiu ar fi trecut nevămuțit dintr'o parte într'alta peste șanțul care despărția Principatele. Aș întreba pe protecționistii sau pe partizanii sistemului vamal dacă, prin faptul că a pierit bariera depe acel canal, stabilindu-se liberul schimb dintr'o parte într'alta, România a păgubit ceva și dacă nu stă mai bine astăzi decât atunci.

Peste sase ceasuri ispravivsem, se îndeplinește toate formalitățile prescrite de legi și

Artistice - Culturale

A apărut „Ramuri Drum Drept“ (Nr. 14—15) cu următorul cuprins: N. Iorga: Haiduci în Franțuzește. Marcel Romanescu: Cântăreața din Flaut (vers.) Al. Al. Leontescu: Amintale (vers.) N. I.: Foi de drum. Al. Iacobescu: Godiva (vers. trad.) A. Neștiut: Frica (schiță.) Dr. A. Bortkiewicz și C. Iordăchescu: Origina și începuturile Românilor. Cronică și Bibliografii. Administrația revistei: Craiova str. Bibeșcu No. 6.

O recomandăm cititorilor noștri.

Serbări pentru Giovanni Pascoli

Provincia Romagna pregătește pentru ziua de 21 Septembrie, mari serbări în amintirea marelui poet romagnol Giovanni Pascoli. La aceste serbări va lua parte și președintele consiliului de miniștri Benito Mussolini.

Cel mai colosal monument din lume

Del mai colosal monument din lume — scrie „Excelsior“ — e cel ce se construiește în Statul Georgia la poala lui Stone Mountain pentru a comemora războiul de secesiune. Constructorul acestui monument e arhitectul Goutzon Bergtum care are cu sine o întreagă armată de colaboratori. Pentru a da o idee despre giganticele dimensiuni e destul să spunem că pe aripa pălăriei generalului Lee (comandantul șef al sudului) vor putea lua loc comod 20 de

persoane. Capul generalului ar avea suprafață de cam 10 metri, iar capul lui din vârful urechilor până la măsura peste 16 metri, înaltime care vazează cu aceea a unei case cu patru etaje. Din piatra întrebuintată, care e un fel de extraordinară țârie, se calculează că fost transportate peste 800 tone de piatră.

Mascagni aște în Germania

Din Berlin se anuță: În cercurile artistice berlineze e cu viu interes anunțatul turneu al lui Mascagni, ilustrul măestru italian văca la Viena, „Aida“ cântată de italieni.

Se svonește că turneul Mascagni în mania, va fi urmat de un turneu al strei teatrului „Scala“ din Milano, care începe doar în primăvară.

Pentru refacere Europei

Ziarul „Secolo“ ne informează: Cu întoarcerea lui Tittoni dela unde a luat parte la Congresul de internațional, se va accelera examinarea rilor prezentate la Concursul italian refacerea Europei. Se speră că pe la tatea lunei se va putea ține ședința tivă a giurului. După cum se știe premiiilor se urcă la 200 mii lire. Numărul lucrărilor prezentate la ajunge la o mie. Intre aceste lucrări sunt trimise de italieni cari trăesc în nătate.

Tribuna liberă

Se revoltă jertfele...

Hodiș, (jud. Arad), 7 Septembrie

De câteori mă fură aducerile aminte trebuie să o mărturisesc, că mă gândesc cu drag la zilele petrecute în închisoarea din Seghedin și la lunile de cumplită mizerie îndurate în lagărul de internare dela Șoproon. În mizeria și suferința de atunci, retrăiesc mândria ce mi-o dădea acea suferință fizică și resimt nădejdea sfântă, care ne alina durerea: împlinirea visurilor noastre! — De ceapsa și ura stăpânirii era o mărturisire indirectă a meritelor, mă simțiam prigoniul, nutream nădejdi de glorie, sufeream și eram fericit. Eram un martir!

Azi, — odată realizat marea vis, — văltoarea vieții aduce în arenă forțe noi, se modifică aspirațiile, se metamorfozează și scopurile și mijloacele și mă simt tot mai singur și tot mai neînțeles...

Unica fericire ce mi-ar mai rămâne, ar fi să cred, că am contribuit și eu cu ceva, să stau deoparte și să asist cu plăcere la năvala tinerilor forțe, cum pregătesc noile credințe spre noile victorii. Dar visul nostru nu este realizat în detaliu, așa cum noi am crezut-o. Hoțarul a făcut un salt splendid din Carpați până în Valea Tisei, dar stăpânii glihei nu sunt românii mei, nu sunt păstoriții mei. Ori eu și alți colegi preoți, aș putea zice toți colegii mei pentru țaranii aceștia am luptat.

Teoretic, afirmațiunea pare o moastroziutate, dar practic e un lădos adevăr. Dau mai la vale scrisoarea proprietarei moșiei din comuna mea, în traducere autentică, ca să se vadă ce este țaranul român în România: „Stimate de Toth (administratorul) (partea primă se ocupă de chestiuni economice). Partea doua: „Lanțul mașinei de sămanat eu nu-l pot procura, cum te și gândești la așa ceva și aici este numai ce trebuie, nu sunt nici inzeștrată cu magazii, cerețează în comuna Hodiș la ursi, acolo trebuie să fie, etc. etc. — Cu stima dna Mahler, m. p.“ Ei bine împotriva acestei proprietare și

în folosul acestor „urși“ din Hodiș, de zile duc luptă înverșunată pentru ches ridicol de simple și evidente, — fără a los. În toate ocaziunile am pierdut, ba stă dna deține cu arenda dela Stat o a fostei sale moșii în timp ce țaranii au pământ suficient.

Îmi scade pe zi ce merge prestigiu, ochii țărănimei din cauza insucceselor. adresat chiar dlui ministru Al. Constantinescu și mi-a dat dreptate. Această dreptate pierdut însă pe scara ierarhică în ceea ceva mai mult, am fost amenințat, în că mi se va da peste umghii ca să nu bag nasul unde nu-mi fierbe oala“, pentru am atras atenția administratorului moșiei nu pute „urșii“ la lucru în zile de bătoare!

Da, azi nu mai sunt martir! Azi sunt biet popă dela sate, naiv și credul, cu inelchipi, că se poate cmancipa „urșii“ stăpân și că stăpânii de ieri nu mai au terea ocultă de altădată. Oricât m'aș ridică de sus cu sufletul cât îmi zic: mizerii de detaliu, cari tre nu-mi pot împiedeca inima să se revolte când în când. De ce am îndurat noi umilirei și prigoana și sărăcia și bătaia și ura, de ce au murit sute de mii de pe câmpuri de glorie?, de ce e plină de schilavi și de orfanii și de văduve „ursul“ de valah tot „urs“ a rămas?

Se revoltă jertfele! Am iertat pe cei de ieri cari mă neau, înălțându-mă în ochii mei, și pe cei de azi cari mă batjocoresc și să mă umilească, dar voi rezista până urmă alături de „urșii“ mei.

Dar dacă ar fi ca și ei să se revolte — ar fi de mirare să-mi uit creștină bunătate și să adaug revolta mea la a

Preot: Ioan Popa

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisiune prin cardan, sau lanțuri. (Încărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orișice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orișice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magaziiile de consignație mai jos notate.

Arad: Întreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul 6. Brașov: „Silvania“ Întreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 7. Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirei numărul 9. Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3. Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj Oradea-Mare: „Economia“ S. A. pt. Comerț și Ind. Piața M.-Viteazul 1. Sătmăr: Frații Prinț, Turnătoria de Fier și Fabrică de Mașini Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade. Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. întrepr. tehnică Strada Ștefan-V. 1a/. Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

regulamente, un slujitor îmi adusesse pașaportul cu iscălitura ispravnicului. Iordache Pruncu, chehaiuau, îmi adusesse podorojina și iată-mă iar pe drum, trăsând și plesnind.

Căii vestitului Privilegiu aveau privilegiul de a se hrăni cu răbdări prăjite, cum zicea surugiuil, mâncare care-i făcea seci la pân-tece și ușori la carne, te duceau într'o goană dela o poștă la alta, alergau cât puteau biețele dobitoace, negreșit cu speranță, totdeauna înșelată, că dincolo vor căpăta câteva dramuri de ovăș. M'au dus dela Focșani la Iași ca vântul. Zăpada acoperise grunzii, pușesem trăsura pe tălpi de sanie și alunecam ca năluca pe șesul alb.

A cinciză zi după plecarea mea din București priviam dela Râpedea încântătorul tablou ce se desvăluie dinaintea ochilor la apărarea Iașului. Și mă coboram la otele de Petersburg, în casele lui Beizadea Petrache Mavrogheni din uliță.

Ghergani, 20 Iunie 1881.

Beție de toamnă

În boabe strugurii, un strâns dulceața [humii... Și-acum din ei se'nfruptă toamna im- [bătăta.

Hai, să gustăm și noi, din ei, m

Că-i părg și must în toamna nesi

Să știți că toamna rabdă până ce

Și-apoi ne va dansa cu gesturi de

Încât înflăcărați vom vea-o tol

Și 'ndelirați sfărma-vom zeli de-aj

Apoi vom părăsi chiar goana dan

Atrași de neînvinza mustului chema

Acum când vinul curge și'n altare

Vom bea în cinstea zeilor, ce mor

Să ne'mbătăm și să'mbătăm cu

Să curgă vinul sânge, spumegăna

O de-aș fi zeu! În cinstea vițelor

Pe Bachus l-aș fi cununat cu

ARAD, 1924 CORIOLAN IANCU ȘICLU

Cămătarii satelor

In atenția d-lui Administrator financiar Arad

Semlac, 8 Septembrie

de nume: ar a făcut ca o mulțime de oameni să practice o cămătarie fără scrupule să practice o cămătarie intensă, împrumutând contra camei sume de bani.

Ne întrebăm cu drept cuvânt, unde se va ajunge prin aceasta? Cum va putea oare statul să facă față cheltuielilor uriașe ce are, dacă e înșelat în mod acesta?

Cele ce afirmăm aici sunt adevăruri triste. Intr-una din zile trecute în comuna Semlac, agentul de urmărire Alexandru Cuzman, speriat și el de sumele colosale cu care e frustrat statul a făcut să se bată în sat toba, pentruca toți cari au dat bani pe cămătar, să se prezinte neîntârziat în fața d-sale pentru achitarea dărilor ce revin asupra cămătarilor realizați. Rezultatul a fost că nici până azi nu s'a prezentat nimeni.

În interesul statului care e frustrat cu zeci de mii, d. administrator e rugat a delega de urgență funcționari de încredere cu descoperirea și demascarea acestor cămătari. Acești funcționari să nu fi agenți fiscali, ci funcționari superiori din Arad cari cu concursul agentului de urmărire din localitate d. Alexandru Cuzman, care cunoaște aproape pe toți acești cămătari, vor lua de scurt pe cămătari. În interesul demascării ar fi necesar ca administrația financiară să aiba autorizațiunea Parchetului de a percheziționa casele acestor cămătari, pentru a intra în posesia corpurilor delictive adică a cambiilor și obligațiunilor subscrise de acei ce au luat cu împrumut banii.

Sperăm ca în felul acesta se va pune odată capăt acestor stări de lucruri atât de dăunătoare statului. Sever.

O firmă condamnată la 4 milioane amendă

Vama Oradea-Mare, a primit pe ziua de Luni, 1 Septembrie, un denunț iscălit, prin care i se aduce la cunoștință că o firmă de galvanizare și manufactură din Cluj a primit din Ungaria un geamantan care conținea 30 kgr. (trezeci) mătase lucrată, stoffe, rochii etc.

Taxatorul Drăghici Ion dela acea vana s'a transportat imediat în orașul nostru, unde ieri dimineață a luat contact cu reprezentantul parchetului și autoritățile vamale locale, cu cari a avut o constatare până ieri la 12 a. m.

În urma acestei constatări o comisiune formată de d-nii procuror Manoliu, taxator Drăghici și mai mulți funcționari ai vamei locale, au făcut o descindere la firma „Au bon gout“ din piața Unirii No. 3, unde în rafturi printre celelalte mărfuri, au găsit mai multe colete eari conțineau mătase lucrată în total 29 kgr. și 600 gr. a cărei proveniență proprietarul firmei d-l Eugen Bardosy nu a putut-o justifica nici cu facturi în regulă și nici măcar cu copiile documentelor de transport de vamă.

La început proprietarul firmei a căutat să inducă autoritățile în eroare prin diferite declarații, dar mai târziu fiind chestionat numai de către inspectorul Daciuc care este un vameș încercat, a sfârșit prin a recunoaște că a comis contrabanda, povestind în demănușul felul cum s'a procedat, lucruri destul de interesante de altfel, pe cari numai din lipsă de spațiu le redăm mai pe scurt.

Iată deci ce a declarat proprietarul: „Iată de acum șase luni un agent comercial din Budapesta anume: Boros Laszlo, mi-a propus să-i cumpăr aceste 30 kgr. de mătase lucrată, pe care mi le predă la frontieră și pentru cari eu să plătesc a treia parte din prețul curent. La început am ezitat însă, în urma urcirii țării lui vama din ultimul timp, am acceptat în totul cele arătate mai sus. Astfel Duminecă dimineața Boros Laszlo a adus geamantanul cu un tren până la Kerestesh (Ungaria) iar de acolo Pa luat în spate, l'a trecut frontiera, aducându-l astfel până în comuna Episcopia, unde mi l'a predat mie. Tot odată a mai adăugat că în această operație Boros a fost ajutat și de un polițist din punctul Episcopia“.

În urma acestei senzaționale declarațiuni, s'au încheiat cuvenite procese verbale prin cari d-l Eugen Bardosy a fost amendat conform legii vămilor la o amendă de lei 4 milioane.

Totodată comisia de anchetă a mai dispus, confiscarea stocului de mătase, arestarea funcționarului polițienesc din Episcopia, precum și interve irea pe cale diplomatică la Budapesta pentru ca. Boros Laszlo, care în prezent se afla în Ungaria să fie trimis aci pentru continuarea cercetărilor, întrucât se crede că acest individ a mai lucrat astfel și cu alți comercianți din Transilvania.

Crav accident de automobil din Capitală

București 6. Sept. — Nebunia vitezei a făcut noi victime la București.

Comisarul Vintilă Popescu dela circ. 26 a plecat aseară pe la orele 10 însoțit de d-nele Roza Secheli și Jenny Gestenberg la Herăstrău. Pe la orele 3, d. Popescu se întoarce în oraș pe șoseana Kiseleff.

În drum, Roza Secheli voind să scoată verigheta pe care era gravat numele concubinului său — comisarul Popescu — a scapat-o jos și a oprit trăsura spre a o căuta împreună. Jenny a rămas în trăsura, iar birjarul pe capră. Cercetătorii s'au deparțat vre-o zece metri fără a putea găsi obiectul pierdut.

La un moment dat Roza observă lumina puternică a unui vehicul ce venia din partea opusă. Întorcându-se și voind să se ridice nu a mai avut timpul necesar, căci o mașină ce venea cu vitează, o izbi puternic în regiunea inimii, omorându-o pe loc. Comisarul Popescu voind să facă aceiași mișcare a fost trântit la pământ, alegându-se cu anebele maxilare și trei coaste rupte. Șoferul mașinei care provocase accidentul, fiind turmentat de băutura nici nu și-a dat seama de cele petrecute, continuându-și goana nebună, pentru ca în drumul său să facă alte victime.

Între timp, la o mică distanță mașina a ajuns trăsura ce aștepta pe d. Vintilă Popescu și însoțitoarea sa. O ciocnire violentă s'a produs. Trăsura, complet sfărâmată, a fost aruncată la o distanță de peste 30 metri. Femeia Jenny a fost acoperită de sfărâmături, alegându-se cu fractura piciorului drept. Birjarul a fost deasemenea grav rănit. Unul din caii trăsorii a fost omorât pe loc, iar celălalt rănit grav.

Fără a ține seamă de gravitatea faptei sale și nici de faptul că automobilul suferise grave stricăciuni, șoferul, care avea cinci pasageri, a mârșit și mai mult viteza, reușind să dispară în întuneric.

Investigațiunile întreprinse de polițist, au stabilit că mașina av-a marca „Persarro“ și că aparținea ministerului de domenii.

Totodată s'a dovedit că în mașină se aflau cinci persoane, între cari un cunoscut comerciant și o rudă a unui funcționar superior din ministerul de domenii, care se vede că dispune de automobilul statului ca și cum ar fi al său.

Odată pus în posesia acestor fapte comisarul Vasiliu a operat două arestări, urmând ca celelalte să se facă în cursul zilei de azi, când se vor lua declarațiile răniților.

Autoritățile superioare au fost sesizate de asemenea de cele petrecute.

CRONICA ȘCOLARĂ

In atențiunea învățătorilor din județul Arad

În sensul ord. Împ. Regional și potrivit art. 19 din legea inv. primar, dela 1-10 Septembrie se vor face înscrierile în toate școlile primare.

Iar în 15 Septembrie se va începe anul școlar. Pentru însemnăta acestor clipe de viață culturală țin se amintesc fraților învățători din Jud. Arad câteva datini frumoase legate de începerea anului școlar, cari totdeauna au reflectat asupra școlărilor și credincioșilor noștri impresii deslegătoare de viitori hotărâte de a îmbrățișa cartea cu mai multa căldură, cu mai mare dor de a trăi intelectual.

Prietini de credință!

Știrile ce urmează nu infățisează nimic autoritativ. Nici o evocare de superioritate nu ascund. Sunt destăinuirile unui suflet apropiat de voi și de tot ce vă mistue. Sunt gândurile unui om aruncat de o chemare să vă talmăcească de atâtea ori concepția vremii ce ne impresmuc. Și, ce nu e o ființă instalată de situația momentelor, urmând alături de voi sporea capitalului de cultură națională și lărgirea cercului de aspirațiuni. E tot. Dela vocea răsunaătoare a indemnului până la îndușorarea sentimentală a amărăciunilor. Dela pronunțarea articolelor legali, până la puțină împrăjărilor. Osândit al mur tor inconveniente, stâlp de loviri incunjurat pentru multe pretexte, de multe ori de noroiul cleos al pretensiunilor nefirești, din mormanul impulsurilor ce-l copleșesc trebuie să scoată din judecări adverse, din capricii răsvărite, floarea adevărului. Încredințat al bunei credințe, toate născocirile pe sub nasul presupuselor interese superioare, îl lega vârtos de ideea cinstei iar dragostea față de slujba ce o poartă, îl face captivul răspunderii. Nedispensat dela nici o mișcare plină de convingeri bune, lagăr al frământărilor, omul obștec e gata în orice timp să devină luptătorul tuturor curentelor purificatoare. Atmosfera luptelor nu-l dezarmează. Imbăhându-și viața cu, mirodeniile agitațiilor, din reslățite inspirațiuni și simțtoarele clipe, deretică căi de atitudine viitoare. Sufletul său se încălzește de toate impulsunile pornite către un sacru ideal. Însoțit numai de binecuvântările nădejdelor cu perspective realizabile, fumul de tămâie al contemplărilor pasive îi produce senzația morții. Intranzigibil în atingerea dorințelor prin forța dinamică a imboldirii fizice și intelectuale, pe calea destinului merge cu convingere nestrămutată, luptă cu eroism neaprecuțit.

Frați învățători!

Eroi necunoscuți v'am știut totdeauna. Decând chemarea conștiinței ne-a croit drumuri alături, încrederea mea v'a întins tot-

deauna mâna caldă a împintărilor prietenești. Niciodată n'am uitat ocaziunile oportune de a vă privi cu ochii însuflețirii și a mândriei când a-ți pornit să deslăniți gila paraginată. Urmăriți pe toate meșcagurile de gândurile mele, astăzi o împrăjare mă mână și mai mult cătră voi. Posta, la un loc mai plin de răspundere, glasul meu vibrează de un sentiment al muncii mai plină de îndreptări.

Îl cere vremea și undulările ei. Tot mai din acest motiv și din espanerile de mai sus cutez a vă întinde înaintea de deschiderea anului școlar câteva interpretări ale gândului meu.

Frați învățători!

Știți din vremea muncii noastre ca inv. profesionali ca la începerea anului școlar, prin salele de învățământ se purta aghiasma încărcată de apa credinței, și se rostea troparul biruinții lumini asupra întunerecului. Vă mai aduceți aminte că în prezența viitorilor școlari și în auzul părinților se accentua însemnăta învățării și se acoperea cu dispreț lipsa de carte. Toate acele isbucniri erau cântărite cu atâta ardoare încât prima zi de școală se făcea în jurul convorbirilor dragi despre momentele dela sfîșierea școlăii. Cât de împintenați la sfurtări pășiau buchisitorii, și cât de însufleții cei ce au mai trecut prin retorta acelor clipe de înaltare sufletească. Așa a fost atunci. Un prieten sincer vă zice: „Faceți și acum așa. Răsune glasul învățătorului cu patima atragerii. Isbucnească din nou fiorul mândriei de dascăl. Desghețe duhul dascălesc inimile prinse prea mult de grijile lumesti și făca din fiecare român un sămănător de adevăruri nouă. Aceste le vreau eu, și cred, că și voi așa gândiți. Cristea, revizor.

Școala medie din Ilia

Se caută 3 profesori cu diplomă la școala medie de stat din Ilia (jud. Hunedoara) pentru catedrele:

1. Matem., fizică, chimie.
2. Istorie, geografie, științe nat. și
3. L. franceză și germană, cărora li se asigură pe lângă salariul legal un onorar de câte 6000 lei anual.

Comitetul școlar.

Ilia este un simpatie orașel în Hunedoara, situat într'un pitoresc și foarte igienic finit, pe linia principală București—Arad și având ramificație specială de cale ferată spre Lugoj, Caransebeș și Timișoara.

Contra președintelui Poloniei

SOVIA 6 — Președintele republicii a sosit ieri la Lemberg unde, însoțit de miniștrii și a corpului diplomaților a fost așezat în mod călăuzit în trenul care îl duce la Varșovia. Populația poloneză și ruteană, au sărbătorit s'a aruncat o bombă mică împotriva președintelui. Bomba a explodat chiar după ce a fost lovită de călăuzii din escortă. Bomba făcea

numai fum, fără să producă vre-o stricăciune.

Un funcționar comercial, Stanislas Steigner, care a aruncat bomba, a fost arestat. Expertiza a arătat că bomba era făcută dintr'un amestec de pulbere care nu putea să aibă vre-un efect.

Incidentul n'a produs nici o impresie și președintele și-a continuat drumul salutat de populație cu entuziasm.

INFORMAȚIUNI

Interesul însemnărilor

L.D. R. Nr. 2745, publicat în M. 193 din 5 Sept. a. c., Min. Finanț. a aprobat a ridica dela Cassa de deconsemnațiuni și economie, un sumă de 100,000,000 Lei pentru a se face însemnări, ce se vor distribui agrilor din regiunile, unde a băntuit serbăria. Procurarea și distribuția se va face de Cassa centrală a satelor sătești.

Un nou măsură necesară și binevenită este o măsură necesară și binevenită fără un ajutor eficace din statului însemnărilor ce grău de a fi compromise, data fiind rețutată de grău, ce s'a obținut în

Conferință în Arad asupra Concordatului

Marți, la ora 6 d. m. se va ține la Sala Culturală din loc, o conferință, în prezența d. Popescu Tudor, avocat București, și d. Ștefan Anghel, ajutor de primar.

Tratativele dela Petroșeni

Popescu, dela Inspectoratul Muncii din Petroșeni, a plecat la Petroșeni, pentru a negocia tratativele între Direcția Minelor și comitetul local, pentru încheierea unui nou contract colectiv, cel vechiu expirând la 1 Septembrie.

Chiderea frontierei pentru exportul vitelor

Cauza febrei aftoase, care băntue cu mare viteză, exportul vitelor a fost suspendat pentru timp de două luni de zile, când se va putea relua.

Descoperirea unor noi texte latine

„L'Espresso“ aduce în ultimul său număr știri de cel mai mare interes. Prof. Martini un istoric și archeolog cu o vastă cunoștință științifică, a descoperit într'o mănăstire din sudul Italiei, un manuscris cuprinzând primele șaptesprezece cărți din epoca istoricului roman Livius. După ce a stabilit în mod definitiv autenticitatea acestor texte prof. Martini a început transcrierea lor. Aceasta este dificilă, întrucât manuscrisele au fost mult din cauza vechimii lor. Aceste descoperiri va contribui enorm la cunoștința istoriei civilizației romane.

Personale

DI I. I. Georgescu, prefectul județului, a plecat la București în interesul serviciului. Locul d-sale va fi girat de către dl dr. Lazar, subprefect.

— Dl dr. Lazar, subprefectul județului — care după cum se știe a fost o lună în concediu la Buziaș — s'a înapoiat în localitate reluându și serviciul în primire.

— Dl dr. I. Robu, primarul orașului, plecând în concediu; locul d-sale va fi girat în tot timpul lipsei, de către dl dr. Ștefan Anghel, ajutor de primar.

O nouă piesă a d-lui Octavian Goga

Un reporter al unui ziar teatral, întâlnind pe d. Octavian Goga, la serbările de comemorare ale lui Avram Iancu, autorul „Domnului Notar“ a declarat că lucrează la o nouă piesă, intitulată „Meșterul Manole“, dramă în trei acte din viața modernă.

„Meșterul Manole“ este un simbol, „e sacrificiul artistului care-și jertfește tot ce are mai scump pentru realizarea visului său de artă“.

Piesa va fi jucată chiar în cursul actualei stagiuni, având ca interpreți principali pe d-na Agepsina Macri, pe d-nii N. Soreanu și Bulfinsky.

Nou șef de siguranță la Arad

Dl Mărculescu, fost șef al Serviciului de Siguranță din Brașov, a fost transferat în aceeași calitate la Arad.

Fostul șef al Siguranței locale, a fost transferat la Satul-Mare.

Concentrarea Contingentului 1922 este desmînțită

Marele stat-major desminte categoric știrile apărute în unele ziare, relativă la concentrările de instrucție din toamna aceasta, considerându-o „ca tendențioasă și alarmantă“.

Adevărul în această chestiune e următorul:

S'au dat ordine de concentrare în serii, a o parte numai din contingentul 1920. După cum de altfel era prevăzut în ordinul general de instrucție publicat în „Monitorul Oficial“ din luna ianuarie 1924, fără nici un alt scop decât acela al reîmprobării cunoștințelor oamenilor dela vetre.

Cronica externă

Un mare discurs al d-lui Herriot la Societatea Națiunilor

După d. Macdonald, al cărui discurs a fost resumat de noi în numărul trecut, a vorbit la Geneva dl Herriot, primul ministru francez. Reținem discursul d-sale, care a fascinat Europa, următoarele pasagi:

Intrarea Rusiei și Germaniei

Suntem ferm convinși — a spus dsa — că Statele-Unite nu vor refuza colaborarea lor mai cu seamă când vor vedea că centrul discuțiilor îl ocupă principiul arbitrajului. Vreau să vorbesc deschis de Germania: Noi un combatut în ea militarismul distrugător și doctrina atroce proclamată de parlamentul german, că nevoia nu cunoaște legea. Niciodată n'am dorit mizerie poporului german. Franța nu cunoaște ura, ea nu trăiește din ură și-i place buna credință. Amintind de acordurile cu delegația germană, dl Herriot arată că articolele 1 și 8 din pact presupun pentru admiterea unui stat ca anumite condițiuni și anumite obligațiuni internaționale să fie îndeplinite. Atitudinea Franței se inspiră dela voința sa pacifică dela dorința sa de-a unifica Europa în respectarea tuturor angajamentelor internaționale.

Același lucru ași putea să-l spun și despre Rusia; pacea nu va putea fi în mod definitiv restabilită atâta timp cât Rusia va refuza colaborarea sa. Firește Rusia întrebuințează și până acum expresiuni violente dar îndată ce libertatea și viața normală vor fi restabilite acolo, vom putea lupta în contra exceselor. Toți căți suntem întruniți în această adunare nu admitem războiul civil și războiul internațional.

Floarea divină a păcii

Aceste sunt ideile de care ne inspirăm în lucrările noastre și în spiritul acestor idei vom să încheiem un pact viabil. Pacea pentru care lucrăm nu trebuie să fie o noțiune abstractă, ea cere mai multa energie decât declararea unui răzpoi. Ea nu trebuie să fie numai un deziderat steril. Arbitrajul, siguranța și dezarmarea sunt cele trei coloane care sprijină templul pe care ați fost chemați să-l clădiți. Temeliile trebuie să fie solide pentru ca edificiul să se poată ridica sus la lumina și soare. Pentru această operă comună Franța vă oferă tot ce posedă ca idee, inimă și experiență, scump plătită de încercările în decursul secolilor. Franța nu se gândește numai la ea. În mijlocul suferințelor și ruinelor sale de război ea ar fi feri-

cită să vadă crescând, mulțumită străduințelor comune, floarea divină a păcii.

Ovații frenetice au acoperit ultimele cuvinte ale lui Herriot.

Propunerile Micei Înțelegeri

GENEVA, 6. — Reprezentantul agenției Havas dela Geneva arată ca două proiecte constituie pentru Franța o bază folositoare de discuție. Posibil că unele proiecte ce vor interveni în timpul discuțiilor să aducă sugestii utile. Un proiect propus de americani privitor la definiția agresorului va intruni probabil toate voturile. Și din partea statelor din Mica Înțelegeri sunt propuneri cari găsesc aprobarea Franței. Fără îndoială că ideea arbitrajului obligatoriu introdus în discuția prezintă un element nou care merită să fie examinat. Franța care a propus la Londra arbitrajul, nu va refuza firește să accepte acest principiu cu condiția ca el să fie însoțit de garanții suplimentare sub formă de asistență și sancțiuni în caz de conflict.

Punctul de vedere al Belgiei și Cehoslovaciei

GENEVA, 6. — Ministrul Belgiei, d. Theunis, a luat ieri după amiază cuvântul în Adunarea Ligei Națiunilor declarând că principiul arbitrajului este bun, dar insuficient fără de garanții reale. Forța trebuie să stea în serviciul dreptului.

Ministrul de externe al Cehoslovaciei, d. Beneš, a vorbit în același sens, declarând că acordurile separate trebuiesc menținute sub controlul Ligei Națiunilor. D. Beneš a propus studierea amănunțită a problemelor cari c'au ivit în timpul discuției.

BON pentru un ANUNȚ de publicat la rubrica

Mica Publicitate

7 Septembrie 1924

Din județul Caraș-Sezerin

Constătuire medico-soțială la Băile-Herculane

Corpul medical din județul Caraș-Sezerin, consequent programului ce și l-a întocmit în 1923 de a strânge cât mai mult legăturile de solidaritate și colegialitate, atât în sânul său, cât mai ales raporturile cu toți factorii sociali dela orașe și sate, și mai ales a contribui și el cu partea sa în rezolvirea problemului maladiilor sociale în aceste părți, face pe această cale un călduros apel către toți oamenii de bine din acest județ și din alte județe, la autorități ca și la populațiune, să binevoiască a lua parte în zilele de 27 și 28 Septembrie a. c. ora 10 a. m. la constătuirea me-

dico-soțială ce va avea loc în Băile-Herculane.

Ședința se va deschide prin un Te-Deum la biserica locală, după care va urma apoi în sala casinoului local.

Masa de prânz și seara e de dorit a fi luată împreună, tocmai pentru a întări raporturile de dragoste și perfectă armonie între unii și alții.

Ceice voiesc a lua parte, sunt rugați a ne anunța din vreme la biroul nostru din str. Caransebeș nr. 11.

Dr. Teodorescu
preș. „Filiala Caraș-Sev.“

Economice.

Mișcarea produselor de petrol pe conductele statului

În cursul lunii Iulie, ultima pentru care s'au alcătuit tablourile, mișcarea produselor în conductele de petrol ale Statului a fost următoarea:

S'au pompat în total dela diversele stațiuni 12097 tone de petrol rafinat și 5880 tone de țiteiu. În depozite rămăseseră la 1 August 11551 tone de petrol rafinat și 488 tone de țiteiu.

Repartizat pe stațiuni, situația se prezintă astfel:

În stația Băicoiu se afla la 1 Iulie în depozit un stoc de 1080 tone petrol rafinat și 110 tone țiteiu. S'au primit în cursul lunii dela diverse societăți 4655 tone rafinat și 6672 tone țiteiu.

S'au pompat 1000 tone rafinat la Giurgiu și 994 tone la Constanța și 5880 tone țiteiu la Giurgiu. Au rămas în depozit la 1 August 2741 tone rafinat și 302 tone țiteiu.

La Ploești erau în depozit la 1 Iulie 1555 tone rafinat; s'au primit în cursul lunii 11974 tone, s'au pompat la Giurgiu 4226 tone și la Constanța 5871 tone rămânând în depozit la 1 August 3426 tone rafinat.

În Giurgiu se aflau la 1 Iulie în depozit 546 tone rafinat; s'au primit în cursul lunii 5213 tone; s'a predat în șlepurii la Ramadan 4733 tone, rămânând în depozit la 1 August 1026 tone.

La Constanța se aflau în depozit 894 tone la 1 Iulie. S'au primit în Iulie dela Băicoiu și Ploești 6691 tone; s'au predat în port 3227 tone și se afla în depozit la 1 August un stoc de 4358 tone.

La București s'a predat „Distribuției“ în Iulie 354 tone rafinat iar la Rafineria Băneasa 656 tone țitei și la Petrol-București 5345 tone țiteiu.

Nouele prețuri ale soc. „Distribuția“

Ministerul de industrie și comerț, de comun acord cu soc. „Distribuția“ a fixat erii prețul benzinei grele la 5 lei kgr. loco fabrică fără taxe transport, manco, asigurare, spese de distribuire etc.

În privința restului de produse petroliere, prețurile noi fixate de soc. „Distribuția“ adică lei 3.50 kgr. petrolul rafinat, 8.50 lei kgr. benzina ușoară, 3.20 lei kgr. motorina fiind în limitele fixate de jurnalul anterior al consiliului de miniștri, n'au mai avut nevoie de nici o nouă aprobare. Ele au intrat în vigoare la toate depozitele soc. „Distribuția“ și în vinzările pe care această societate la face la comercianții cu instalații speciale pentru distribuirea cu amănuntul. Aceste prețuri nu sunt însă nici maximale nici minimale, de nu se impun nimănui ci urmează jocul normal al cererii și ofertei, în fixarea lor luându-se în considerație numai interesele comerciale.

Piața cerealelor

Piața cerealelor ceva mai animată. S'au efectuat operațiuni de cereale la următoarele prețuri:

Orz de Muntenia cu 70—70.500 lei vag.
Orz de Basarabia cu 58.500—69.000 lei vag.
Orz de Moldova cu 68.900 lei vag.
Grâu cu 78—79.000 lei vag. linie.
Ovăz cu 47.250 lei vag. linie.
Corcitură cu 57.250 lei londr.
În Obor, au sosit circa 150 care. S'a vândut:
Orz 6.80—7.25 lei kgr.
Porumb 6.05 lei kgr.
Grâu 8.20 lei kgr.

Oprirea exportului de animale din Bucovina

În conformitate cu o recentă dispoziție a ministrului de domenii, Direcțiunea generală a căilor ferate a făcut cunoscut tuturor organelor sale că față cu întinderea prea mare a epizootiei de febră aftoasă în Bucovina s'a oprit exportul vitelor, bovine, oilor și porcilor din județele menționate

provincii, cum și trecerea unor asemenea animale prin punctele de frontiere ale Bucovinei.

Această dispozițiune rămâne în vigoare până la incertatea epizotiei.

Reduceri pe C. F. R. pentru vizitatorii târgului de mostre din Lowow

Administrația căilor noastre ferate a acordat o reducere de 50 la sută pe liniile C. F. R. și numai la înapoarea vizitatorilor târgului de mostre din Lowow (Lemberg), Polonia, care are loc între 5 și 20 Septembrie — aceasta numai dacă se vor legitima cu formulare anume tipărite pe carton de culoare verde, având pe față numele, pronumele, semnătura posesorului, — iar pe verso semnătura directorului târgului, Puhalski și a d-lui Grossman.

În acest scop stațiunile vor vinde la înapoarea acestor vizitatori jumătăți de bilete obișnuite.

Criza din industria engleză

Fabrica de oțel Basow a fost închisă multe săptămâni din cauza lipsei de cereri. O mare lipsă de cereri se remarcă, pentru șine de căi ferate, numai cererile de oțel sunt ceva mai căutate. Cele două cuptoare ale uzinei Basow vor fabrica de acum numai fier brut.

Criză de numerar în Cehoslovacia

În ultimele două săptămâni se resimte o gravă criză de numerar în Cehoslovacia. Criza se datorește între altele retragerii din circulație a sumei de 1100 milioane coroane, în interval de numai un an. Într'adevăr, pe când în 1923 circulația fiduciară era de 9218 milioane, în Iunie 1924 ea reprezenta numai 8140 milioane coroane.

Devizele și valuta.

R a d o r, 8 Septembrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	126.75 —	126.75
Amsterdam:	203.50 —	203.50
New-York:	532.50 —	533.—
Londra:	2367.50 —	2369.—
Paris:	28.— —	2810.—
Milano:	2321.25 —	2326.—
Praga:	1590.— —	1590.—
Budapesta:	69.— —	69.—
Belgrad:	690.— —	695.—
București:	272.50 —	275.—
Varșovia:	102.50 —	102.50
Viena:	75.— —	75.—

București închiderea: Paris 10.35, Londra 868, Berlin—, Newyork 193.—, Milano 862, Zurich 37.—, Viena 27.50, Praga 578, Budapesta —

Valute: Napoleon 750, Marca de aur —, leva 135, lira turcească 113, font englez 870, franc francez 11.40, franc elvețian 39.—, lira 870, drachma 360, dinar 260, dolar 194.—, coroana austriacă 28.—, coroana maghiară 28.—, socol 580, Marca polonă 40.—.

Declarațiuni referitoare la înștiințarea locuințelor se găsesc de vânzare la Tipografia „Aradul“ Bul. Reg. Maria Nr. 12 (Palatul Fischer Eliz) în curte la dreapta.

S'a început sezonul campionatelor de football. — Favoriții bătuți

Sezonul matchurilor de campionate care acum a început a adus surprize neașteptate și foarte mult grăitoare, care pun încă odată în evidență clară nivelul jocului de football ce se joacă în regiunea noastră. Înfrângerea lui ATE și a lui AMTE dela echipele CFR. Simeria și Olympia Micălaca sunt rezultate reale și binemeritate asupra fostei campioane a regiunii cât și asupra muncitorilor, cari n'au putut să evite aceste pierderi și să-și păstreze nimbul ce-și afirmau.

Totăsemenea și Gloria a suferit înfrângere dela C. A. A. (Aac.) cu o diferință minimală de goluri.

C. A. A. — Gloria-CFR.
2:1 (1:1)

După atâtea alte întâlniri din întreaga vară a acestor două echipe. Gloriei i-a revenit mai întotdeauna victoria. De rândul acesta însă când lupta s'a dat pentru punctele de campionat Clubului Athletic (Aac) i-a suras izbânda și norocul. Nu putem afirma superioritatea nici unei echipe față de cealaltă, — deoarece forța era absolut egală și jocul la fel.

În fața unui public nu tocmai numeros arbitrul Bodnar (S. G. A. Ate.) fluieră începerea jocului de care înainte de toate trebuie să amintim, că la condus corect și imparțial. C. A. A. ia inițiativa și predomină cam vreo 20 m. la început iar restul este net în mâna Gloriei. Combinațiile și atacurile se succed de ambele părți dar rezultat nu este până în minutul al 30-lea când priu'to ieșire Czeka dă primul punct lui C. A. A. În urma acestui insucces Gloriei priu'to ofensiva joacă cu mult zel mai vărtos Szabo înaintașul Gloriei pare a fi azi neobosit și marchează în al 40-lea m. 1 goal pentru Gloria. Cu acest rezultat se și termină repriza întâia care era la sfârșit complet predominantă de gloriești, dar mingile lor sunt toate prinse cu siguranță de portarul echipei adverse care deși foarte tânăr prezintă calități frumoase. Aruncările și plongeioanele sale îl predestinează pentru acest post pe care l-a îndeplinit cu atâta bravură, încât numai lui i se poate mulțumi scăparea de înfrângere a C. A. A-lui.

În repriza a doua jocul devine variat dar nu prea interesant, făcea impresia că jucătorii sunt mulțumiți cu situația și rezultatul obținut. Cu cât însă înaintează timpul fazele reprizei acesteia devin din ce în ce mai enervante. Atacurile Gloriei se refrâng în apărarea lui C. A. A. care este cea mai per-

CRONICA SPORTIVA.

fectă parte a echipei. La un moment dat însă echipei lui C. A. A. se apropie mai bine de poarta Gloriei și Kelly trage dela linia de 16, mingea lui atingând bara în-lăuntru de unde mingea sare în poarta Gloriei, pe care portarul nici n'a încercat măcar s'o prindă și așa se termină jocul cu 2:1 în favorul lui C. A. A. asigurându-i 2 puncte valoroase pe lista campionala. Jucătorul Kelly este suprimat din joc în urma unei porniri intenționate. Cel mai bun jucător printre cei 22 era Kaitor—Gloria și Szabo—Gloria — la C. A. A. apărarea în frunte cu portarul echipei Baloghy.

Olympia — C. M. A. (Amte)
2:1

Micălaca

Odată intrată Olympia în categoria I-a și-a afirmat acest drept și prin victoria jocului de azi contra lui C. M. A. (Amte) care deși dispune de echipe cu performanți individualitate mai bune, totuși n'a putut opune rezistență deplină pentru a opri zelul și voința fermă a tinerei echipe Olympia de a-și însuși această izbânda valoroasă. Nu norocul, nici întâmplarea n'au făcut să se ajungă la acest rezultat, ci felul de joc și an anblu comun, energia și dorul de a da dovezi reale despre capacitatea ce o posedă. Nu s'a increzut, — ci a jucat corect, bine și cu toată energia care i-a și adus roade multumitoare. Dupăce Olympia marchează și goalul al doilea muncitorii pierzându-și ținuta corectă de joc ceare s'a manifestat la Auer I, — care a și fost eliminat de pe teren, s'a făcut tumult și s'a produs un fapt nu tocmai acceptabil, deoarece arbitrul înainte de a se ajunge la finea jocului asistat matchul. Oricum dar față de astfel de porniri pătimase credem că se vor lua măsurile cuvenite și că echipierul Auer I care se bucură chiar acum de amnestia C. R. pentru pedeapsa ce a avut-o i-se va dictata o formă cuvenită de îndreptare. Remarcăm frații Barbu la Olympia ca cei mai agili jucători. Arbitru: Eisenmagen (C. A. A.)

Cfr. Simeria — S. G. A. (Ate)
1:0

„Campioana“ regiunii Arad din sezonul anului 1923—24 și-a ajuns soarta, jucând în Simeria cu Cfr-ul de acolo a trebuit să părăsească terenul învinsă și să cedeze punctele de campionat — echipei mai bune, mai bine organizate, care față de anul trecut când în ultimul joc ce l-a jucat tot cu S.

G. A. a fost înfrântă la 6:0. Azi luat revanșul binemeritat. Este o piedă a lui S. G. A. dar reală, ce ne vesteste rezultatul obținut, ce se poate zice alta decât a aduce pei victorioase.

Matchuri

Cfr. — Chinezul
1:1

Cu ocaziunea inaugurării terenului al Cfr-Cluj „campiona națională“ din Timișoara a făcut matchul cu

Deoarece concursul de tir al societatea „Cerber“ nu s'a terminat până la punerea ziarului nostru asupra rezultatelor finale vom număra viitor, cum și asupra felului a decurs acest concurs bine or foarte interesant.

Bibliografie

A apărut în excelenta editură TEA ROMĂNEASCĂ:
„Cunoștințe folositoare. Seria A. Omul dela Cucuteni, de I. Simion. Universitar. — Prețul Lei. 3.
Cunoștințe Folositoare. Seria B. În jurul casei, de M. Lupescu. — Lei 3.
Cunoștințe Folositoare. Seria C. Livada din sâmburi, de G. Ghies. — Prețul Lei 3.
Cunoștințe Folositoare. Seria D. Raze vizibile și invizibile, de C.V. — Prețul lei 3.
Tot atâtea cărți de cel mai mare interes bibliofil.
De vânzare la principalele librării întreaga țară.

Cetiți și răspândiți Tribuna No

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)